

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра менеджменту

ЗАТВЕРДЖЕНО
Проректор з навчальної роботи,
проф. Гаврилюк С. В. _____
_____ 2013 р.

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

підготовки бакалавра

галузі знань 0306 «Менеджмент і адміністрування»

напрямом підготовки 6.030601 «Менеджмент»

Наскрізна програма практики підготовки бакалаврів галузі знань 0306 Менеджмент і адміністрування», напряму підготовки 6.030601 «Менеджмент».

«27» червня 2013 р. – 7 с.

Розробник: Тоцька О. Л. – доцент кафедри менеджменту, к. е. н., доцент

Наскрізна програма практики затверджена на засіданні кафедри менеджменту

протокол № 1 від 29.08.2013 р.

Завідувач кафедри: _____ (Черчик Л. М.)

Наскрізна програма практики схвалена науково-методичною комісією інституту економіки та менеджменту

протокол № 1 від 4.09.2013 р.

Голова науково-методичної комісії інституту: _____ (Бегун С. І.)

Наскрізна програма практики схвалена науково-методичною радою університету

протокол № 2 від 16.10.2013 р.

Голова науково-методичної ради університету: _____

Вступ

Наскрізна програма практики складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 0306 Менеджмент і адміністрування», напряму підготовки 6.030601 «Менеджмент».

§ 1

1. Коротка характеристика навчальної практики «Вступ до фаху»

У період практики закладаються знання про фах, основи досвіду професійної діяльності, практичних умінь і навичок, професійних якостей особистості майбутнього фахівця, оволодіння науковими прийомами дослідження за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр».

Результатом навчальної практики повинні стати: усвідомлення студентами майбутньої сфери діяльності, змісту вищої освіти та фахової підготовки, комплексу фундаментальних і професійних знань, особливостей організації та змісту освітньо-професійної програми підготовки фахівців з менеджменту і адміністрування на різних освітньо-кваліфікаційних рівнях у ВНЗ, сутності навчального плану щодо підготовки зазначених фахівців; організації виховної роботи у ВНЗ, спрямованої на формування національної свідомості та гідності громадянина України, підвищення рівня загальної культури, створення умов для розвитку особистості.

2. Мета та завдання навчальної практики «Вступ до фаху»

2.1. Метою проведення практики є ознайомлення студентів з особливостями майбутньої професії, її змістом та завданнями управлінської діяльності, роллю керівників різних рівнів в управлінні сучасними підприємствами, особливостями організації підготовки фахівців з менеджменту.

2.2. Основними завданнями є ознайомлення студентів з основними положеннями про організацію вищої освіти в Україні та її особливостями у ВНЗ, надання стислої інформації про Болонський процес; ознайомлення студентів із загальними питаннями Державного стандарту вищої освіти в Україні та організаційно-методичним підґрунтям навчання у ВНЗ; ознайомлення з особливостями організації навчальної, науково-дослідницької, самостійної і виховної роботи у ВНЗ, на відповідному факультеті, на випускаючій кафедрі; характеристика новітніх інноваційних та комп'ютерних технологій, методів активізації навчання під час проведення лекційних, семінарських занять, практикумів, поточного та підсумкового контролю знань; державної діагностики якості підготовки студентів; визначення місця та ролі фахівця з менеджменту організацій і адміністрування; ознайомлення студентів зі змістом навчального плану підготовки фахівців, структурою, послідовністю і взаємозв'язком між дисциплінами; визначення змісту і термінів навчальної практики, а також ролі у забезпеченні ґрунтовних практичних умінь і навичок у підготовці фахівця; ознайомлення студентів зі сферою їх майбутньої професійної діяльності, переліком основних типів підприємств; доведення до відома студентів переліку посад, що може обіймати випускник даного професійного спрямування на підприємствах; надання студентам стислого огляду змісту освітньо-професійної програми фахівця відповідного професійного спрямування напряму «Менеджмент», а також ознайомлення з кваліфікаційними вимогами та основними видами і змістом діяльності менеджера.

2.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

майбутню сферу діяльності, зміст вищої освіти та фахової підготовки, комплекс фундаментальних і професійних знань, особливостей організації та змісту освітньо-професійної програми підготовки фахівців з менеджменту і адміністрування на різних

освітньо-кваліфікаційних рівнях у ВНЗ, сутність навчального плану щодо підготовки зазначених фахівців;

організацію виховної роботи у ВНЗ, спрямовану на формування національної свідомості та гідності громадянина України, підвищення рівня загальної культури, створення умов для розвитку особистості;

вміти:

застосовувати наукові прийоми дослідження за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр».

На проходження навчальної практики «Вступ до фаху» відводиться 54 години / 1,5 кредити ECTS протягом 2 тижнів.

3. Звітна документація

Звіт з навчальної практики має містити:

- титульну сторінку;
- зміст, у якому вказуються назви частин і пунктів звіту та сторінки, на яких вони розміщені;
- вступ, де стисло розкриваються особливості професії менеджера, її зміст та завдання управлінської діяльності;
- основну частину, в якій подається матеріал згідно змісту навчальної практики;
- висновки, в яких викладаються підсумки одержаних результатів;
- список використаних джерел;
- додатки, що містять матеріали, на які подаються посилання в основній частині звіту.

4. Форма підсумкового контролю

Формою підсумкового контролю є диференційований залік.

§ 2

1. Коротка характеристика виробничої практики

Виробнича бакалаврська практика проводиться на базах практики, які відповідають таким вимогам. Об'єктами практики можуть бути підприємства різних форм власності, видів господарської діяльності, організаційно-правового статусу, які є юридичними особами і функціонують на ринку не менше двох років та здійснюють виробничу торговельну, виробничо-торговельну, посередницьку, оптово-збутову та інші види діяльності. Підприємства повинні відповідати сучасним вимогам, тобто мають застосовуватись передові форми та методи управління й організації виробничої, планово-економічної роботи, логістичної і маркетингової діяльності, бухгалтерського обліку, впроваджуватись прогресивні технології виробництва, організації праці та управління. Крім того, штат підприємства має бути укомплектований висококваліфікованими фахівцями, здатними створити відповідні умови студентам у здобутті професійних навичок.

Результатами виробничої практики є набуття студентами евристичних компетенцій щодо роботи менеджера та управління структурними підрозділами підприємств на первинному рівні, операційними системами та процесами в організаціях.

2. Мета та завдання виробничої практики

2.1. Метою проведення практики є формування у студентів професійних умінь і навичок щодо прийняття самостійних рішень під час професійної діяльності в реальних ринкових умовах; поглиблення та закріплення теоретичних знань; опанування студентами сучасних прийомів, методів та знарядь праці в галузі їх майбутньої професії; виховання у студентів потреби постійно поповнювати свої знання та творчо їх застосовувати в практичній діяльності.

2.2. Основними завданнями є опанувати систему умінь і набути навички щодо вирішення типових завдань відповідно до посад, які може обіймати випускник вищого навчального

закладу – бакалавр з менеджменту, основним видом діяльності якого є управлінська діяльність в організаціях.

2.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

роботу менеджера щодо управління структурними підрозділами підприємств на первинному рівні, операційними системами та процесами в організаціях;

вміти:

- аналізувати управління планово-економічною діяльністю підприємства;
- аналізувати управління персоналом підприємства;
- аналізувати управління виробничою діяльністю підприємства;
- аналізувати управління якістю на підприємстві;
- аналізувати логістичну діяльність підприємства;
- аналізувати управління маркетинговою діяльністю підприємства;
- аналізувати управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства;
- аналізувати управління інноваційною діяльністю підприємства;
- аналізувати управління фінансово-інвестиційною діяльністю підприємства;
- аналізувати стратегічне управління підприємством.

На проходження виробничої практики відводиться 162 години / 4,5 кредити ECTS протягом 3 тижнів.

3. Звітна документація

Звіт про проходження виробничої практики повинен містити такі невід'ємні складові частини:

- 1) договір;
- 2) титульну сторінку;
- 3) зміст;
- 4) вступ;
- 5) основну частину;
- 6) висновки та пропозиції;
- 7) список використаних джерел;
- 8) додатки.

У додатках рекомендується наводити: статут підприємства, положення про функціональні підрозділи, посадові інструкції фахівців, Штатний розпис, форми бухгалтерської та статистичної звітності (баланс (форма № 1), звіт про фінансові результати (форма № 2), звіт про рух грошових коштів (форма № 3), звіт про власний капітал (форма № 4), примітки до річної фінансової звітності (форма № 5), № 1-ПВ «Звіт з праці», № 3-ПВ «Звіт про використання робочого часу» тощо), договори з постачальниками, організаційно-розпорядничі документи (накази, розпорядження, інструкції), довідкову інформацію до аналітичних і прогнозних розрахунків.

4. Форма підсумкового контролю

Формою підсумкового контролю є диференційований залік.

§ 3

1. Коротка характеристика переддипломної практики

Переддипломна практика є логічним завершенням усіх видів практики. Вона є підсумковим етапом підготовки студента до виконання дипломної роботи та наступної самостійної професійної діяльності.

Зміст індивідуального завдання, порядок його виконання визначається науковим керівником дипломної роботи. Ефективність виконання індивідуального завдання значною мірою залежить від того, наскільки правильно зорієнтований студент щодо практичного завдання,

його пріоритетних питань, а також щодо раціонального розподілу часу, відведеного на проходження практики. Завдання можуть бути пов'язані не тільки з написанням дипломної роботи, а й з науково-дослідною роботою кафедри з держбюджетної та господарської тематики, підготовкою доповідей на студентську наукову конференцію. Науково-дослідна робота в період практики має бути спрямована на підвищення фахового рівня підготовки студентів.

У процесі виконання індивідуального завдання переддипломної практики студент відповідно до кваліфікаційних вимог повинен виявити:

- знання загальнотеоретичних, загальноекономічних, професійно орієнтованих і спеціальних дисциплін, які розкривають теоретичні основи та практичні питання управління;
- вміння відбирати, систематизувати та обробляти інформацію відповідно до цілей дослідження;
- вміння виявляти причинно-наслідкові зв'язки процесів та явищ у конкретній галузі;
- вміння обґрунтовувати наукові висновки та конкретні пропозиції щодо вдосконалення управління реальним досліджуваним об'єктом.

2. Мета та завдання переддипломної практики

10.1. Метою проведення практики є поглиблення та закріплення набутих теоретичних знань з основних професійно орієнтованих дисциплін, опанування сучасними прийомами та методами прийняття управлінських рішень, розроблення пропозицій щодо впровадження найновіших технологій управління підприємством; систематичного оновлення та творчого застосування набутих знань у практичній діяльності при вирішенні завдань діяльності, які постають при реалізації ключових функцій менеджменту.

10.2. Основними завданнями є опанувати систему умінь і набути навички щодо вдосконалення системи менеджменту підприємства.

10.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

загальні теоретичні підходи до теми з використанням інформаційних джерел з досліджуваної проблеми, в тому числі й іноземних;

вміти:

зробити ґрунтовний аналіз фактичного стану досліджуваної проблеми виключно на матеріалах підприємства – об'єкта переддипломної практики та середовища його функціонування із використанням накопиченого фактичного матеріалу та із залученням усіх теоретичних знань, певного методичного інструментарію.

На проходження переддипломної практики відводиться 108 години / 3 кредити ECTS протягом 2 тижнів.

3. Звітна документація

Звіт про проходження переддипломної практики повинен містити такі невід'ємні складові частини:

- 1) договір;
- 2) титульну сторінку;
- 3) зміст;
- 4) вступ;
- 5) основну частину;
- 6) висновки та пропозиції;
- 7) список використаних джерел;
- 8) додатки.

У додатках рекомендується наводити: статут підприємства, положення про функціональні підрозділи, посадові інструкції фахівців, Штатний розпис, форми бухгалтерської та

статистичної звітності (баланс (форма № 1), звіт про фінансові результати (форма № 2), звіт про рух грошових коштів (форма № 3), звіт про власний капітал (форма № 4), примітки до річної фінансової звітності (форма № 5), № 1-ПВ «Звіт з праці», № 3-ПВ «Звіт про використання робочого часу» тощо), договори з постачальниками, організаційно-розпорядницькі документи (накази, розпорядження, інструкції), довідкову інформацію до аналітичних і прогнозних розрахунків.

4. Форма підсумкового контролю

Формою підсумкового контролю є диференційований залік.